

νησιά
βορείου
αιγαίου

9 κόσμοι... ταξίδεψέ τους!

ΛΕΣΒΟΣ

ΛΗΜΝΟΣ

ΑΓΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ

ΧΙΟΣ

ΟΙΝΟΥΣΣΕΣ

ΨΑΡΑ

ΣΑΜΟΣ

ΙΚΑΡΙΑ

ΦΟΥΡΝΟΙ

9 κόσμοι... ταξίδεψέ τους!

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
Κουντουριώτη 1, 81 100 Μυτιλήνη
Τηλ.: 22513 52100
Fax: 22510 46652
www.pvaigaiou.gov.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
Τηλ.: 22510 47437
Fax: 22510 47487
e-mail: tourismos@pvaigaiou.gov.gr

© ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Νησιά Βορείου Αιγαίου

Πάνω από δύο χιλιάδες μικρά και μεγάλα νησιά κοσμούν, σαν πολύτιμα νούφαρα ακουμπισμένα στη θάλασσα, το αρχιπέλαγος της πατρίδας μας. Στο βορειοανατολικό άκρο του Αιγαίου δεσπόζουν τα νησιά: Λήμνος, Άη Στράτης, Λέσβος, Ψαρά, Χίος, Οινούσσες, Σάμος, Ικαρία και Φούρνοι. Νησιά ιδιαίτερα, με έντονα τα αποτυπώματα της ιστορίας επάνω τους, αποτελούν ζωντανούς οργανισμούς πολυσχιδούς πολιτισμικής δράσης και έκφρασης που αφορούν λαϊκά δρώμενα και παραδόσεις, μορφές τελεστικής και εικαστικής τέχνης, προϊόντα και πρακτικές, αρχιτεκτονική του δομημένου χώρου. Το ιδιόμορφο φυσικό περιβάλλον και οι εναλλαγές του τοπίου, κάνουν τα νησιά του Β. Αιγαίου να ξεχωρίζουν και οδηγούν τον επισκέπτη σε μονοπάτια εξερεύνησης και αναψυχής. Υγρότοποι με σπάνια πανίδα και χλωρίδα, αμμοθίνες, καταρράχτες, πυκνά δάση πεύκου, καστανιάς, βελανιδιάς, ελαιώνες, μαστιχόδεντρα είναι μερικά μόνο από αυτά που μπορεί κανείς να απολαύσει στα νησιά. Τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, τόσο διαφορετικά το ένα από το άλλο, σαν τα βότσαλα της ακροθαλασσιάς, έχουν κάτι που τα ενώνει και τα κάνει ξεχωριστά. Έχουν καταφέρει να διατηρήσουν την τοπική τους κουλτούρα και το φυσικό περιβάλλον, προσφέροντας στους επισκέπτες τους μοναδικές εικόνες, γεύσεις και μυρωδιές άλλων εποχών.

Η «Ανεμόεσσα» Λήμνος των βράχων και της Πολιόχνης -της αρχαιότερης οργανωμένης πόλης της Ευρώπης- στεφανωμένη με τα αμπέλια της, και τα χωριά της σχεδόν ανέγγιχτα από το χρόνο. Ο Άη Στράτης, «το πράσινο νησί», με την ακριτική λεβεντιά των λιγοστών, αδάμαστων κατοίκων του. Η Λέσβος, ένας πολύχρωμος πολιτιστικός καμβάς, που συνδυάζει αρμονικά τις αντιθέσεις του φυσικού της κάλους. Τα αδάμαστα Ψαρά, με τη σημαία της επανάστασης να ανεμίζει ακόμα στο λιμάνι. Η μυροβόλος Χίος, θέατρο συνάντησης κυρίαρχων πολιτισμών, με τη χαρακτηριστική ευωδία των εσπεριδοειδών και της μαστίχας. Το μικρονησιακό σύμπλεγμα των Οινουσών, ορμητήριο των πιο δραστήριων καραβοκύρηδων στην ιστορία της ελληνικής ναυτιλίας. Η «Πυθαγόρειος» Σάμος, κέντρο του Ιωνικού πολιτισμού, με τις φυσικές ομορφιές και το αρωματικό κρασί. Η Ικαρία της μακροβιότητας, με τις άγριες ομορφιές και την αξιοθαύμαστη ικανότητα των ανθρώπων της να παρασύρουν τον επισκέπτη σε ρυθμούς γλεντιού αλλά και χαλάρωσης. Οι Φούρνοι, ταξίδι των αισθήσεων σε άλλες εποχές και ξεχασμένες γεύσεις.

Νησιά Βορείου Αιγαίου: 9 κόσμοι... ταξίδεψέ τους!

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΙ: Γιώργος Δεπόλλας, Γιώργος Δέτσας, Παντελής Θωμαΐδης, Χρήστος Καζόλης, Γιώργος Κακίτσας, Ανδρέας Καραγιώργης, Γιώργος Μαλακός, Χρήστος Μαλαχίας, Βύρων Μανικάκης, Γιώργος Μισετζής, Κλαίρη Μουσταφέλου, Δημήτρης Παζαΐτης, Παντελής Πραβλής, Γιάννης Σαλιάρης, Κώστας Σταματέλλης, Πέτρος Τσακμάκης, Γιώργος Φιλιδός, Τόλης Φλιούκας, Δημήτρης Φωτίου, Τζέλη Χατζηδημητρίου, Νίκος Χατζηϊακώβου

Λήμνος

μυθική ομορφιά

Μύθος και ιστορία. Παραλίες και για τους πιο απαιτητικούς. Ανυστερόβουλοι άνθρωποι που θεωρούν προσωπική τους υπόθεση τη φιλοξενία. Ευκαιρίες για χαλάρωση ή ξέφρενο κέφι. Και ένα τοπίο αλλιώτικο από τα άλλα.

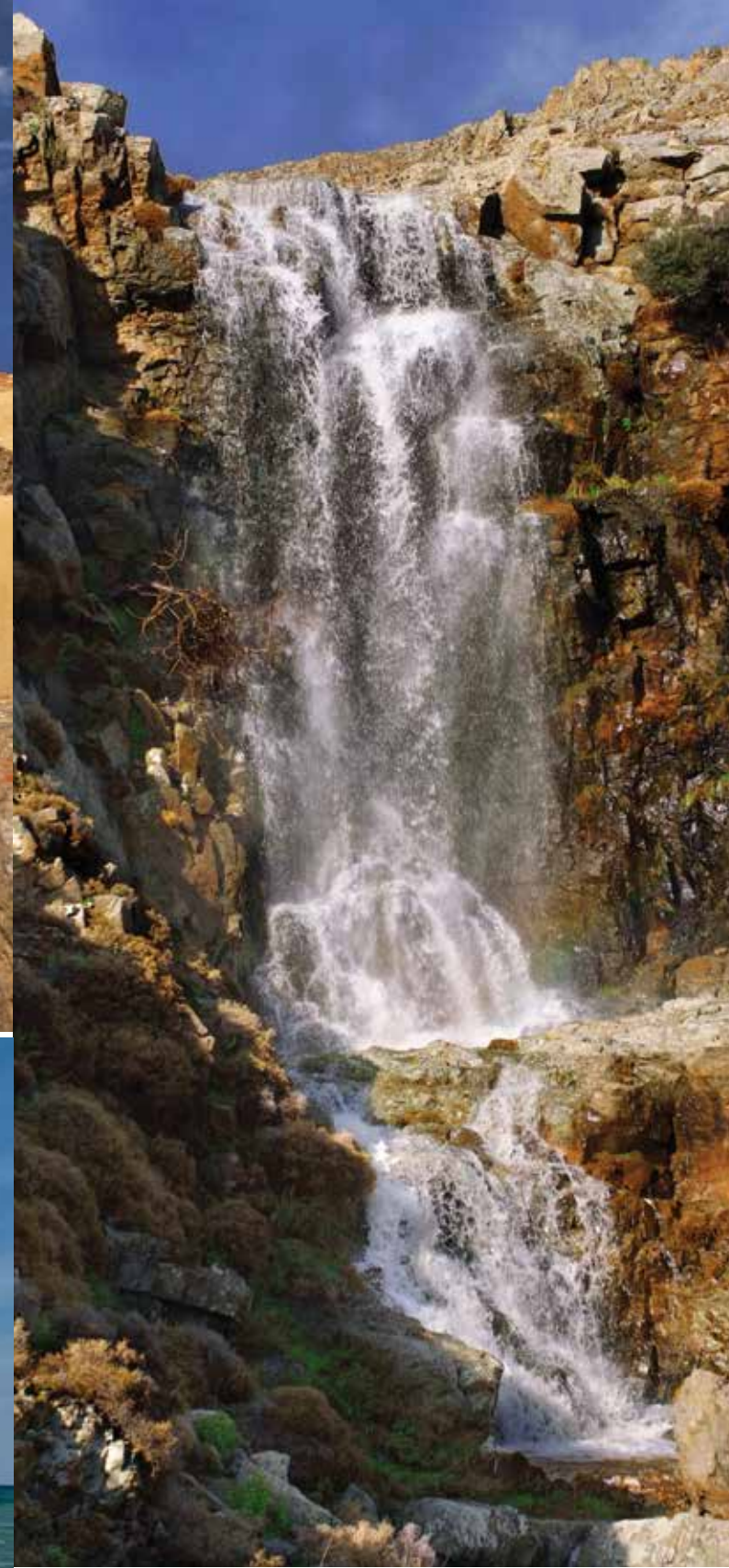
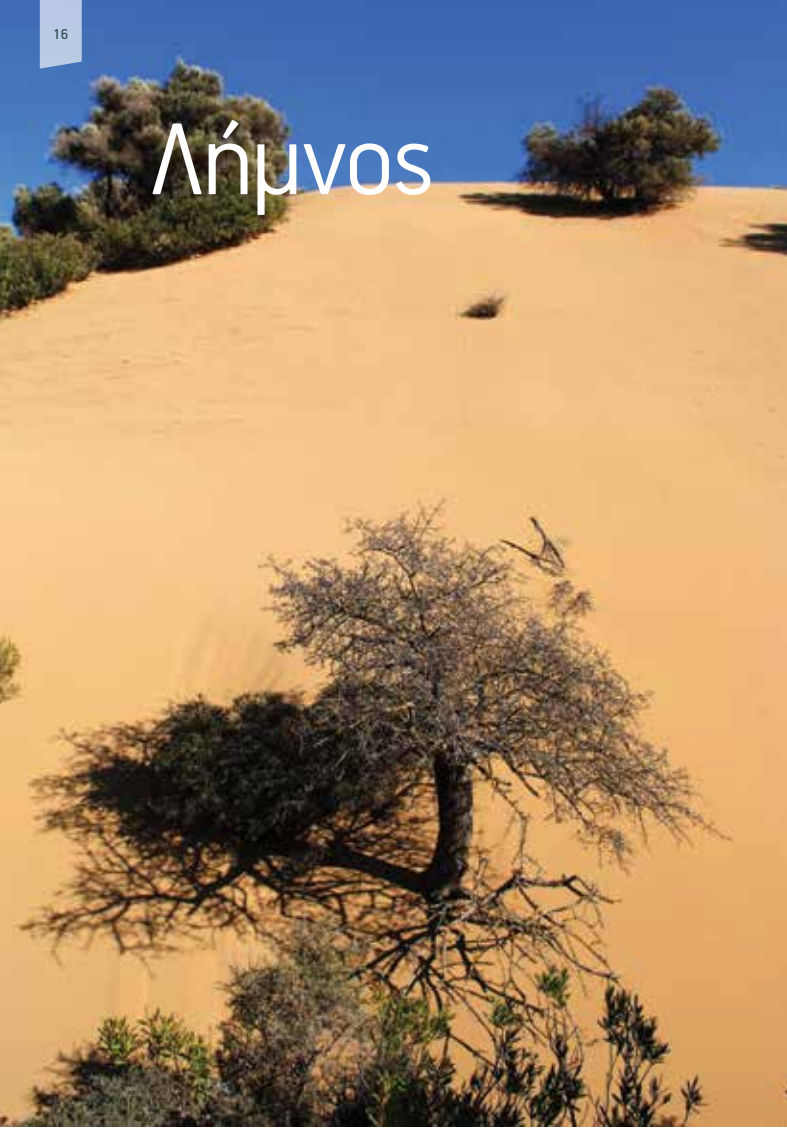
Αυτή είναι η Λήμνος. Ηφαιστειογενής στη γεωλογική της προέλευση, είναι και μεταφορικά ένα αθέατο ηφαίστειο που βράζει. Κάτω από την φαινομενικά ήσυχή της επιφάνεια, κρύβει θησαυρούς που θα ανακαλύψει μόνον όποιος έχει χορτάσει από την εξόφθαλμη κοσμικότητα των άλλων νησιών του Αιγαίου και έχει διάθεση για εξερευνήσεις.

Με αεροπορική σύνδεση από Αθήνα και Θεσσαλονίκη αλλά και με εύκολη πρόσβαση από Καβάλα, σε μερικές ώρες με το καράβι βρίσκεσαι στο νησί που βρήκε καταφύγιο ο Ήφαιστος, ύστερα από τη διένεξη που είχε ο Δίας με τη ζηλιάρα Ήρα. Μυστηριακή, με τη σκιά των Καβείρων να πέφτει ακόμα επάνω της, προϊστορική, με την Πολιόχνη, την αρχαιότερη πόλη της Ευρώπης που χρονολογείται από την πέμπτη χιλιετία π.Χ., ευσεβής, με το περίφημο ιερό της μεγάλης θεάς της Λήμνου, Ηφαιστίας.

Οχυρωμένη, με μερικά από τα πιο ξακουστά και καλοδιατηρημένα κάστρα της Μεσογείου, όπως το κάστρο της Μύρινας (το μεγαλύτερο του Αιγαίου), του Μούδρου και το φρούριο του Κότσινου.

Στη Λήμνο σας περιμένουν πάνω από 100 αμμουδερές παραλίες, σκιερές ή παραδομένες στον ανελέητο καλοκαιρινό ήλιο, με αέρηδες ή απόλυτη νηνεμία. Αποκλείεται, όσο δύσκολος κι αν είναι κάποιος, να μη βρει ανάμεσά τους την ιδανική. Αν θέλετε άνεση και κοκτέιλ στα παραθαλάσσια μπαράκια οι επιλογές σας είναι στη Μύρινα, ο Ρωμείκος Γαλός και τα Ρηχά Νερά, η παραλία Αυλώνα και Εβγάτη. Ηφαιστειακό τοπίο και πράσινα νερά προσφέρει το Πλατύ, καταρράκτες ο Άη Γιάννης στον Κάσπακα, αμμόλοφους το Γομάτι. Η παραλία του Κέρους αποτελεί πόλο έλξης παραθεριστών λόγω της αμμώδους και ζεστής θάλασσας, ενώ τα καλοκαιρινά μελτέμια την καθιστούν ιδανική για τους λάτρεις του kite surfing και wind surfing. Αν έχετε δικό σας πλεούμενο, ή θέλετε να νοικιάσετε μια βάρκα για να κάνετε το γύρο του νησιού ή να φτάσετε σε μια απομακρυσμένη παραλία θα ζήσετε μια ανεπανάληπτη εμπειρία. Και αυτές είναι μόνο οι πρώτες επιλογές. Γιατί πέρα από τη θάλασσα, η άγρια γοητεία της Λήμνου κρύβεται στο εσωτερικό της.

Λήμνος

Η Λήμνος δεν έχει δάση. Οι γεωλογικές συνθήκες, η εκτεταμένη κτηνοτροφία και οι αέρηδες δεν επέτρεψαν την ανάπτυξη δασικών εκτάσεων σε σχεδόν κανένα τμήμα του νησιού, ύστερα από ηφαιστειακή έκρηξη, εκατομμύρια χρόνια πριν. Έχει όμως βιότοπους με ιδιαίτερο χαρακτήρα που προσελκύουν ταξιδιώτες από όλο τον κόσμο. Στα βόρεια του νησιού στην παραλία Γομάτι απλώνονται οι περίφημες αμμοθίνες ή «παχιές αμμουδιές» που αποτελούν ένα εξαιρετικά σπάνιο τοπίο. Η ελάχιστη βλάστηση που συνθέτει τη χλωρίδα στις αμμοθίνες είναι κυρίως τα λευκά μυρωμένα κρινάκια, λυγαριές, θυμάρι και πικροδάφνες.

Μια από τις κρυμμένες ομορφιές του νησιού είναι τα «κρεμαστά νερά», στο ρέμα Κατσαϊτή της περιοχής Κάσπακα. Ένας επιβλητικός καταρράκτης και μικρές λίμνες στη βάση του προσφέρουν καταφύγιο σε υδρόβιους οργανισμούς, προσαρμοσμένους σε έναν λιλιπούτειο αλλά αυτόρρη βιότοπο.

Η Αλυκή, η Χορταρολίμνη και η Ασπρολίμνη, υδροβιότοποι μοναδικού φυσικού κάλλους έχουν ενταχθεί στο δίκτυο NATURA 2000. Φιλοξενούν περισσότερα από 250 είδη σπάνιων πουλιών, πολλά από αυτά υπό εξαφάνιση και κεντρίζουν το ενδιαφέρον των φανατικών του bird watching, μιας δραστηριότητας που κερδίζει έδαφος γιατί συνδυάζει την περιήγηση στη φύση με τη χαρά της ανακάλυψης.

Λήμνος

Η Λήμνος ήταν γνωστή για τα περίφημα κρασιά της από την εποχή του Ομήρου. Το ηφαιστειογενές έδαφός της είναι ιδανικό για την καλλιέργεια του αμπελιού και οι ποικιλίες Μοσχάτο Αλεξανδρείας και Καλαμπάκι (Λημνιό) παράγουν εξαιρετικά λευκά και ερυθρά κρασιά αντίστοιχα. Όμως τα εύφορα εδάφη της δεν περιορίζονται μόνο στην οινοπαραγωγή αλλά και στην παραγωγή σιτηρών, λαχανικών και οσπρίων. Το αγνό μέλι ανθέων, τα λουκούμια και τα ξεχωριστά τυριά της όπως, το κασκαβάλι, το καλαθάκι και το παραδοσιακό μελίχλωρο ή μελίπαστο, ολοκληρώνουν την εικόνα μιας πανδαισίας αρωμάτων και γεύσεων.

Τώρα μάλιστα που ο κόσμος ανακαλύπτει ξανά τα παραδοσιακά επιδόρπια, ο χαλβάς Λήμνου έχει και πάλι την τιμητική του. Υγιεινός και ελαφρύς, φτιαγμένος μόνο από ταχίνι και μέλι, με γεύση βανίλια ή κακάο με ή χωρίς ξηρούς καρπούς. Δοκιμάστε επίσης τα σιροπιαστά (σαμσάδες, μπακλαβάς) τα γλυκά του κουταλιού, τα αμυγδαλωτά και τα περίφημα «βενιζελικά».

Στις ταβέρνες του νησιού δοκιμάστε τα φλομάρια (είδος χυλοπίτας), γευτείτε φρέσκα ψάρια και θαλασσινά στο Μούδρο και αλανιάρη κόκορα και κουνέλι στις Σαρδές.

Η Λήμνος είναι ένα από τα λιγότερο διαφημισμένα νησιά του Βορείου Αιγαίου. Κάποτε αυτό λογιζόταν ως μειονέκτημα. Η αλήθεια είναι όμως, ότι επέτρεψε στον τόπο να διατηρήσει την ταυτότητά του, την κουλτούρα του και τις παρθένες φυσικές ομορφιές του, μαζί με κάποιες εκπλήξεις που δεν φαντάζεται όποιος φτάνει για πρώτη φορά στο λιμάνι της. Όταν όμως περπατήσει στο κάστρο της Μύρινας σούρουπο καλοκαιριού και δει απέναντί του, να τον παρατηρεί ήσυχο και γαλήνιο, ένα από τα κόκκινα ελάφια της περιοχής που τριγυρνούν ελεύθερα, τότε είναι που θα εκτιμήσει τον ήπιο τουριστικό χαρακτήρα της μυρωδάτης, ρεμβαστικής Λήμνου.

Άγιος Ευστράτιος

απόδραση στη φύση

Ένα μικρό, ακριτικό αιγαιοπελαγίτικο νησί σηματοδεδεμένο από τη σύγχρονη πολιτική ιστορία του τόπου μας, καθώς απετέλεσε τόπο εξορίας, ο Άγιος Ευστράτιος -Άη Στράτης για τους ντόπιους- κοσμείται όχι μόνο από την ομορφιά του τοπίου του, αλλά κυρίως από τη λεβεντιά των ανθρώπων του.

Ο μοναδικός οικισμός του νησιού είναι χτισμένος στην κοιλάδα που σχηματίζουν δύο χείμαρροι. Εδώ, μέχρι τον ολέθριο σεισμό του 1968, οι κάτοικοι του Άη Στράτη είχαν τα περιβόλια τους. Ο παλιός οικισμός βρισκόταν σκαρφαλωμένος στην κορφή του λόφου, πάνω από το λιμάνι, με λιθόχτιστα, διώροφα ή τριώροφα σπίτια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Μετά το '68 όμως, οι λιγοστοί κάτοικοί του αναγκάστηκαν από τη στρατιωτική κυβέρνηση (χούντα) να μετακομίσουν σε ομοιόμορφες κατοικίες, εγκαταλείποντας την παλιά «χώρα» τους. Ευτυχώς, από την ολική καταστροφή διασώθηκαν μερικά πέτρινα σπίτια που οι Αγιοστρατίτες αναστήλωσαν με ευλάβεια, όπως και η Μαρσέλιος Σχολή του 1909 που σήμερα στεγάζει το μουσείο της Δημοκρατίας.

Ο Άη Στράτης με τους 250 μόνιμους κατοίκους, έχει κεντρίσει το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών, καθώς ζει στους δικούς του ρυθμούς, αποκομμένος από τον υπόλοιπο κόσμο από συγκυρία ή από ιδιοσυγκρασία. Μια Γαλλίδα σκηνοθέτης, η Ζαν Μαρί Τομασί, κατέγραψε πριν από μερικά χρόνια την καθημερινότητα και τις ιστορίες τους, γιατί -όπως έλεγε και η ίδια- της θυμίζουν πολύ το δικό της νησί, την Κορσική, με τους ανένταχτους επαναστάτες της.

Όμως για μας τους Έλληνες, ο Άη Στράτης δεν είναι τόσο παράξενος τόπος. Μερικές μέρες φτάνουν για να ανακαλύψετε τη δίψα για επικοινωνία, την καλοσύνη και την ευγένεια των ντόπιων. Χωρίς αιδημοσύνες και επιφυλάξεις, χωρίς παραδοπιστία και κρυφά κίνητρα, θα σας ανοίξουν την καρδιά τους και το χάρτη του τόπου τους. Θα σας μιλήσουν για την ηφαιστειογενή, γκρίζα παραλία με τα ζεστά νερά, μπροστά από τα σπίτια τους. Από το όμορφο λιμάνι, δίπλα στα καΐκια και τις ψαρόβαρκες, θα ξεκινήσετε με τα δικά τους πλεούμενα για το γύρο του νησιού και την περιήγηση στις παραλίες που δεν είναι προσβάσιμες από την ξηρά: τον Άγιο Δημήτρη τον Τρυγάρη, την Τρυπητή, το Φτελιό, τον Γουρνιά, το Λυδαριό.

Άγιος Ευστράτιος

Θα σας πάνε στο Αλονίτσι, την παραλία -ησυχαστήριο με τις βραχονησίδες σε απόσταση αναπνοής. «Με ένα μακροβούτι φτάναμε απέναντι» θα σας πουν οι πιο τολμηροί...

Ησυχαστήριο και καταφύγιο, όχι μόνο για τους ανθρώπους που κούρασε η ζωή στο μελίσσι της πόλης αλλά και για τη σπάνια πανίδα μας, εδώ, στις θαλασσοσπηλιές του Άη Στράτη, βρίσκει ιδανικό καταφύγιο η μεσογειακή φώκια *Monachus Monachus*. Στους απόκρημνους βράχους του φιλοξενούνται αρπακτικά και θαλασσοπούλια. Στους βυθούς του εκτείνονται τα θαλάσσια λιβάδια των μεσογειακών θαλασσών (που οι ντόπιοι αποκαλούν φυκιάδες), πολύτιμος βιότοπος για έναν τεράστιο αριθμό θαλάσσιων οργανισμών και τείχος προστασίας των νησιών από τη διάβρωση.

Και αν νομίζατε ότι βρίσκεστε στο ξερονήσι των διηγήσεων των εξορισμένων, σας περιμένει μια τελευταία έκπληξη: στο νοτιοανατολικό τμήμα του Άη Στράτη, κυριαρχεί το πράσινο με ένα, μοναδικό στο είδος του, δάσος βελανιδιών, που προσφέρει ανεκτίμητες ευκαιρίες για περπάτημα και ρέμβη. Σε ένα τόσο μικρό νησί άλλωστε, το οδικό δίκτυο 50 χιλιομέτρων βατού χωματόδρομου αποκαλύπτει την πρόθεση των ανθρώπων του νησιού για αξιοποίηση και της τελευταίας σπιθαμής του τόπου τους.

Δείτε οπωσδήποτε τα λείψανα της αρχαίας πόλης στο λόφο του Αγίου Μηνά, τις εκκλησίες του Χριστού, του Αγίου Νικολάου και του Αγίου Βασιλείου (που χτίστηκε το 1727) και ενδώστε στην πολυτέλεια ενός ολόφρεσκου αστακού στο τραπέζι σας. Οι αστακοί του Άη Στράτη δεν είναι μόνο πεντανόστιμοι. Είναι και πανάλαφροι, καθώς δεν κοστίζουν το βάρος τους σε χρυσάφι, όπως στο υπόλοιπο, κοσμικό Αιγαίο...

Χρήσιμες Πληροφορίες

Λέσβος

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Λέσβου: (22510) 47437
e-mail: tourismos@pvaigaiou.gov.gr
Τουριστικό Γραφείο Δήμου: (22510) 55868, 27777
www.lesvoslemnos.gr
www.travelplan.lesvos.gr
www.mobile.lesvos.gr
www.mytilene.gr

Λήμνος

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Λέσβου-Λήμνου: (22510) 47437
Περιφ. Ενότητα Λήμνου: (22543) 51200
e-mail: tourismos@pvaigaiou.gov.gr, lemnos@lemnos.gr
Δήμος Λήμνου: (22543) 50000
www.travelplan.lesvos.gr
www.mobile.lesvos.gr
www.lesvoslemnos.gr
www.lemnos.gr
www.limnos.gov.gr

Άγιος Ευστράτιος

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Λέσβου-Λήμνου: (22510) 47437
Περιφ. Ενότητα Λήμνου: (22543) 51200
e-mail: tourismos@pvaigaiou.gov.gr, lemnos@lemnos.gr
Δήμος Αγίου Ευστρατίου: (22540) 93210
www.travelplan.lesvos.gr
www.mobile.lesvos.gr
www.lesvoslemnos.gr
www.agios-efstratios.gov.gr

Χίος

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Χίου: (22710) 40534
e-mail: tourismos@chios.pvaigaiou.gov.gr
Τουριστικό Γραφείο Δήμου: (22710) 44389
www.chios.gr/guide
www.chioscity.gr

Οινούσσες

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Χίου: (22710) 40534
e-mail: tourismos@chios.pvaigaiou.gov.gr
Δήμος Οινουσσών: (22710) 55326, 55400
www.chios.gr/guide

Ψαρά

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Χίου: (22710) 40534
e-mail: tourismos@chios.pvaigaiou.gov.gr
Δήμος Ψαρών: (22743) 50100
www.chios.gr/guide

Σάμος

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Σάμου: (22733) 50401
e-mail: ganti@samos.pvaigaiou.gov.gr
Δήμος: (22733) 50101
www.culture.samos.gr
www.samos.gr
www.vathi.org

Ικαρία

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Σάμου-Ικαρίας: (22733) 50401
e-mail: ganti@samos.pvaigaiou.gov.gr
Περιφ. Ενότητα Ικαρίας: (22750) 23094, 23822
e-mail: ikaria.dioik@pvaigaiou.gov.gr
Δήμος Ικαρίας: (22753) 50400
www.ikaria-culture.samos.gr

Φούρνοι

Τμήμα Τουρισμού Π.Ε. Σάμου: (22733) 50401
e-mail: ganti@samos.pvaigaiou.gov.gr
Περιφ. Ενότητα Ικαρίας: (22750) 23094, 23822
e-mail: ikaria.dioik@pvaigaiou.gov.gr
Δήμος Φούρνων: (22753) 50600
www.ikaria-culture.samos.gr

